

K R E Š Ť A N

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHADZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.
 Na pol roka — — — — 1 „ — „
 Na štvrt roka — — — — „ 60 „
 Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :

Dr. JOZEF JANDA.

*Redakcia a vydavateľstvo : Budapest,
 VIII. ker., Józsefkörút 35.*

*sem sa majú posielat predplatky, jako i do-
 pisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie.
 Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je
 10 kr. Rukopisy sa naspak nedávajú.*

Sv. Cecilia.

Vyrovnanie.

Už prešla doba, v ktorej sa znovu malo previesť vyrovnanie medzi Rakúskom a Uhorskom, ktoré mali doposiaľ spoločného panovníka, spoločnú banku (peniaze), spoločné vojsko; neboli rozdelené ani colným územím, ba okrem osobitného ministerstva oboch strán, majú doposiaľ aj spoločné ministerstvo.

Pri obnovení vyrovnania nepodarilo sa rozlúštiť ani otázku kvóty, ani otázku vyrovnania.

V poslednom čase uhorské ministerstvo vo Viedni sa radilo s rakúskym ministerstvom. Rakúske ministerstvo nechce popustiť zo svojho stanoviska, uhorské ministerstvo tak dobre. Rakúsky ministerpredseda tvrdí, že popustí-li zo svojich požiadavok, rakúsky snem odmrští vyrovnanie; Széll zas to tvrdí, že on na základe sľuby svojho nemôže popustiť.

Tajíť sa nedá, že v Rakúsku nenie milým vyrovnanie. V Uhorsku tiež to nevyzerá ináč.

Čo ale bude z toho všetkého?

Lebo však vyrovnanie nemôže vystať, lebo ho žiada panovník. Vážne hospodárske a politické záujmy žiadajú, aby koniec vzala svada medzi Uhorskom a Rakúskom. Väčšina uhorských politických strán žiada spoločnosť voľného územia, aby naše surové výrobky mali prístupok k trhovni Rakúska. Rakúšania v záujme priemyslu a obchodu v tomto ohľade tiež žiadajú spoločnosť s Uhorskom. A predsa sa nemôžu urozuemeť. Či tedy panovník má rozhodnúť. Už od týždňov trvá rozehoda, ktorá sa započala s buchnutím pána Bánffyho.

Nevie sa predbežne, ktorému dá veličenstvo pravdu, či Thunovi, alebo Széllovi.

A potom veď vyrovnanie činí síce galibu, ale nie s menšou galibou je spojená aj kvóta, reformy vojska a národnostná otázka Rakúska.

Keď je len veľmi strakavá, a či chcem povedať, miešaná naša država.

Preto ale rozhodnutie nemôže dlho me-

škať, ponevác Széll v snemovni vyslancov musí sdeliť otcom vlasti v tom najbližšom čase, čo a jako vykonal. Lebo prevedie, k čomu je zaviazaný, alebo zaďakuje. No aj to je možné, že popustí a nezaďakuje. Vynajde sa formula a či spôsob, aby aj kapusta zostala, a aj koza sa najedla.

Nech sa, čo chce stane, my sme na čistom s tým, čo má činiť, jako sa má i ďalej chovať ľudová strana. Bánffy previedol cirkevnú politiku, Széll previedol kancelarpagraf.

K Széllovej osobe sa veľmi neviažeme. Že nenie tak násilný, jako Bánffy, to vieme, že ale nevladári v takom duchu kresťanskom, ako by sme to my žiadali, to tak dobre vieme.

Széllového buchnutia sa nebojíme, lebo Tisza a Bánffy i tak nebudú jeho nástupcami, a nech kto chce príde za ním, tak nebude vladáriť, ako Bánffy, lebo práve pád Bánffyho je najlepším dôkazom toho, že násilie nenie v stave dlho sa udržať na stolci moce.

Povetrie je plné neistoty. Galíb je vyše miery. My ale, ktorí v prvom rade za zásady kresťanské a za blaho cirkve bojujeme, celkom pokojne sa diváme, jako sa kláti pôda pod liberálnou vládou, jako sa menia liberálne vlády, po ktorých konečne predsa len bude musieť nasledovať kresťanská vláda v kresťanskom Uhorsku.

Keď len nič netrvá na veky na tomto svete; tak ani panovanie liberálov nie, čo je jedinou potechou našou.

Vyrovnanie sa tedy do času zaseklo, nikto nevie, či sa rozehoda stane v tej najbližšej, alebo najďalšej dobe; veličenstvu by veľmi ťažko bolo rozhodnúť, lebo by musel alebo na rováš Rakúska, alebo na rováš Uhorska rozhodnúť, čomu vyhnúť je najlepšia vec.

Vyrovnanie, kvóta, banka spoločná, vojska reformy: . . . toto všetko ešte len visí v po-

Čachtičan.

POLITICKÉ CHÝRY.

Dôveru hlasovalo ľudovej strane duchovenstvo šaštinského okresu na jarnej korune a či porade svojej; tak sa zachovalo aj duchovenstvo trstenského cirkevného okresu.

Úctive prosíme privrzcov kresťansko ľudových zásad, aby boli láskaví sdeliť sústrednej písárni ľudovej strany výsledok popisu; zvlášte tú okolnosť, koľko bolo u nich popísané vlni, a koľko je toho roku; a koľko bolo do menoslova vpísané z tých voličov, ktorí vlni pre reštanciu dane boli vynechaní.

Vo volebnom okrese veľkomichalskom (zemplinská st.) väčšina voličov kandidovala za vyslanca jednohlasne statkára Edmunda Vicmándyho. Hovorí, že proti nemu vystúpi gr. G. Andrassy alebo Atila Matolay tamejší starí podžupan. Sotva sa podarí týmto Vicmándyho sbuktatovať.

V Székelyudvarhelye hl. župan Haller sa už i odobral od stoličných úradníkov, jeho nástupcom sa stane Artur Hollaky, terajší podžupan hunyadskej stolice.

Z vyslanca služný. Dľa úradných listov veľká časť peštianských stoličných výborníkov nahovorí chce vyslanca Michala Földváryho, aby prijal hlavnoslužnovský úrad v Dunaveči. Zvedaví sme, či tento pán liberál spraví po vôli tým stoličným pánom.

Vyšlo šidlo z vreca. Ján Asbóth, ktorý bol mameluckým, ľudovým, mimostranným vyslancom, teraz vstúpil do liberálnej strany. Je on nadaný muž, ale nemá veľa stálosti. Však ho sbuktatujeme pri najbližšej volbe v nagymartonskom okrese.

Mnohí páni sa obrátili na nás v záležitosti prevedeného popisu, s ktorým vraj není sú spokojí. My to odpovedáme, aby sa obracali na svojich duchovných, ktorí pomocou úvodného článku o popise voličov v apríli uverejneného v stave budú rozhodnúť, či je kto právne alebo nespravodlivo vynechaný z menoslova voličov. Bez udaní všetkých potrebných dát není sme v stave dať rady, a to tým menej, pretože urbárska štvrť je rozličná, následkom čoho aj obce do rozličných tried patria. Znovu opätujeme, že menovaný úvodný článok tak základne a podrobne pojednáva tieto veci, že páni duchovní bez všetkej ťažkosti môžu záležitosť vynechaných voličov do poriadku doniesť. Pre reštanciu dane nikto nemôže byť vynechaný z menoslova voličov.

Snem biskupov Južnej Ameriky v Ríme. V Južnej Amerike už od dávnych časov zmätok a neporiadok paruje v cirkevných záležitostiach, čomu

už dávno chcel koniec spraviť Rím. Buchnutie brazílskeho cisárstva, šafárenie slobodných murárov v republike ešte zväčšovali zmätok. Aby sa tomu odpomohlo, americkí biskupi teraz snem majú v Ríme, ktorý sa zahájil 29. mája kardinálom Pietro v mene jeho sviatosti. Ustanovilo sa do hromady 53 arcibiskupov a biskupov. Zvlášte záležitosti viery, mravov a obradov dajú veľa práce biskupom. Výsledok porady jeho sviatosť musí potvrdiť.

Bulharský krajinský snem 29. mája otvoril panovník Ferdinand. Jako sme spomenuli Iavičiakov je dosť zvolené. Panovník spomenul, že Rusko veľmóce a susedné krajiny sa priateľsky chovajú k Bulharsku. Spomenuté boli v tej reči aj vnútorné záležitosti. Reč zvučným schvaľovaním bola správdzaná. Siemoveň vyslancov za predsedu zvolila vládneho vyslanca Vačoneva.

Veľmi vážne riadky.

Úctive vás prosíme, ct. čitatelia, opýtajte sa na obecnom dome:

1. V ktorý deň príde do obce popisujúca komisia, aby previedla popis?

2. Jestli by ale už po popise bolo, či bol deň popisu aspoň 8 dňami predtým vybubnovaný alebo iným spôsobom uverejnený?

Či bolo v deň popisu vyhlásené — ako to pod č. 33.000 6. apr. toho roku vydané min. nariadenie nakaľá — koľká je v jednotlivých obciach urbárska štvrť, a koľká je najmenšia daň od urbárskej štvrte, lebo kto toľkú pozemkovú daň platí, koľká sa platí od najplanejšej urbárskej štvrte, ten má hlas.

Jestli by v najmenšej miere odanenej urbárskej štvrte vyhlásená daň väčšia bola, nežli tá veľkosť dane, na základe ktorej dakto v r. 1894 dostal sa do menoslova voličov, čili jestli by teraz nechceli dakoho do menoslova voličov vpísať preto, že len toľkú daň platí, koľkú platil v r. 1894, treba behom 8 dňov proti danovému kľúču — prosba je bez koľka — ponos zadať u patričného sústredného výboru.

Jestli by ho odpoveď neuspokojila, behom 8 dňov o doručení odpovede treba appellovať na ministra vnútra, lenže appellácia sa musí zadať u predsedy sústredného výboru.

Kto by sa v týchto veciach nevyznal, tomu ľudová písáreň vďačne konať bude službu, len treba odpísať, koľkú daň platil v r. 1894., na základe ktorej bol vpísaný do menoslova voličov, a koľká je urbárska štvrť, ako aj od nej platí sa majúca daň vybubnovaná? alebo ináče uverejnená summa dane? Koľká je tá najväčšia urbárska štvrť v slovenských stolicich, to sme uverejnili v čísle Kresťana, ktoré vyšlo 30. apríla. V Budapešti, 10. mája r. 1899.

Sústredná písáreň ľudovej strany.
(Bpešť, VIII. József 35)

Listy Adiny.

Päatridsiaty list.

V Jeruzaleme v tretí deň ukrižovania, ráno.

Drahý môj Otče!

Keď začalo svať, som už hore bola, lebo všetci pôjdeme do Bethanie, aby sme vyhli rozpajedeným židom, ktorí hrozne prenasledujú privržencov Krista. Lež naše veci do poriadku prídu, to potrvá dakolko hodín, a preto ti zatiaľ chcem dačo napísať o ukrižovaní Ježiša. Amos ma prosil, abych všetko podrobne napísala, lebo sa nám to môže zísť, keby nás v povstaní obviňovali. V tomto páde by sme tieto zprávy do Ríma cisárovi poslali. No moje listy sú len tým zaujímavé, ktorí ma milujú. To ale i sama musím tvrdiť, že sú ony hodnoverné a pravdu obsahujú. — Matka Ježiša je u nás. Veľa plače a bedáka. Preto ale nevysloviteľne miluje ešte vždy svojho syna. Prv, nežli by sme boli odišli do Bethanie, s Martou a Mariou šla k mrtvole Ježiša, aby ju vonnými masťami a balsamom namastily. Maria má nádej, že jej dovolí Ježiša do Bethlehema do rodinnej krypty odniesť. Zatiaľ sa vracia, mám dost času písať.

Keď tedy ten stotník kázal Ježiša na kríž pribiť, vojaci ho vyzliekli. Na ňom boly z jedného kusa pozostávajúce čisto biele šaty, ktoré mu Marta a Maria darovaly na pamiatku, že vzkriesil Lazara. Keď ho šiat zbavili, ja som ešte vždy nemyslela, že by smrť nad ním zvíťazila. Myslela som, že zázrakom rozoženie všetkých nepriateľov. Keď som ale videla jeho hrozné muky, vzdialila som sa, aj jeho matka povedala: Odvedte ma preč odtiaľto, nech nevidím jeho muky! Oh synu, oh synu môj! Ukáž ešte raz matke, žes pravým prorokom! — Nemohly sme sa ďalej na Ježiša divať. Uši sme si zapchaly. Naraz úplné ticho nastalo. Počuly sme ešte kladivom udreť Matka Ježišova zkríkla. Viac som nevidela, ani nepočula. Čo teraz nasleduje, to mi Ján sdelil. Keď od nás odišiel, s Lazarom sa zblížil k Ježišovi, a videl, ako ho vyzliekajú a na kríž pribíjajú. Ježiš sa láskave díval na nich. Stotník povedal, že Ježiš je podobný Bohu, ktorý sa preto obetuje, aby svet zachránil. — Neprotivil sa. — Otče môj — riekol, medzi čím oči k nebu oprel — odpusť im, lebo nevedia, čo činia. — Lenže aj on cítil v hroznej miere boľasť. Bľadý bol, ako smrť. Nebál sa smrti, ale sa jej ani neprotivil. Keď ho na kríž pribili, veľké kropaje mu vyšly na čelo. A keď štyria chlapi kríž zdvihli a do jamy vpustili, tak ho zatriasli, že mu tie klince skoro rozdrapily ruky. Prvý lotor pri tejto boľasti zamrel, druhý lotor jajkal. Ježiš ticho bol, bárs protiprirodná bľadosť ukazovala, že hrozne sa trápi. Ján si do poslednej chvíle myslel, že jeho majster nemôže zomreť. Keď ale videl, že Ježiš tak trpí, ako ostatní ľudia, vtedy si začal myseľ, že zázraky Ježišom činené len klamom boly, v čom ho zvlášte smrť Ježiša potvrdila. Keď už všetky tri kríže postavené boly, na prostriedku čo na najpotupnejšom mieste kríž Ježiša, ktorého sme ešte vždy milovali, bárs nás oklamal. Ján pri kríži zostal, tak tiež Lazar, Marta, potom matka jeho Maria a viac známych z Galilee. My všetci sme čakali pod krížom veľký zázrak, ktorým by dokázal Ježiš, že je on Mesias sveta. Stotník pri kríži nechal jedného strážcu, aby z ukrižovaných žiaden nebol priateľmi oslobodený. Vojaci začali medzi sebou deliť šaty Ježiša medzi zlodečným. Skoro sa pobili pritom. Nevedeli, čo majú s tou bielou z jedného kusa pozostávajúcou šatou urobiť. Nedaleko nich sa hralo viac vojakov na kocku. Jeden z tých im

poradil, aby kockou bolo rozhodnuté, či má byť tá šata. Najväčšie číslo padlo na toho najdivšieho, ktorý potom obliekol ten kepeň a posmech robil, že je on tým veľkým prorokom, a že i prorokovať bude, žiadali to ľud. Židia za rúhanie považovali jeho jednanie, a už i kamene začali po ňom hádzať. Stotník ale poriadok spravil. Ten kepeň odkúpil od neho Ján.

Keď už Ježiš asi hodinu visel na kríži, Emilius doniesol od Piláta tabule tých ukrižovaných s nápisom. Na jednu bolo napísané: „Edomitský lotor Ischmerai.“ Aj Omri dostal podobnú tabuľu. Nápis Ježišovej tabule takto znel: „Ježiš Nazarethský, kráľ židovský“, a toto bolo vo troch rečiach napísané. Nahnevaný Abner povedal Emiliusovi, aby zmenil nápis, a sice takto: On povedal, že je kráľ židovský. — Keď Emilius neposlúchol Abnera, tento bežal k Pilátovi, lenže Pilát odvetil: Čo som písal, písal som. — No vtedy si ukrižoval tohoto človeka tak, ako nášho kráľa, čo neuznávam! — odvetil Abner. — Jeho slovo si viac vážim, ako reč všetkých židov v cisárstve. On povedal, že je kráľom — odvetil Pilát — a stál-li už kedy kráľ pred súdnou stolicou, dnes pod istým pred mojou stál; a ja som veľkú zodpovednosť vzal na seba, že som podpísal jeho usmrtenie. Lenže vy ste ma k tomu prinútili. Klúď sa, žide! Co chcete mať ešte od mňa? Keď ešte raz prídete ku mne v tejto veci, po sto vás nechám vešať. — Abner celkom zronený sa navrátil. Židia ale zatiaľ ustavične vysmievali Ježiša. Lazara si vzkriesil, oslobodil seba teraz! — Si-li Syn Boží, zostúp s kríža! — Iných oslobodil, a seba nevie oslobodiť! — Emilius chcel aspoň tento posmech prekaziť. Prosil ho, aby ukázal na kríži svoju božskú moc. Ježiš mu neodpovedal, lež zvolal: Žižnim! Vtedy na rozkaz Emiliusa naplnili vojaci hubu octom, obložili ju hysopom a podali ju k ústam jeho. Medzitým lotor Ischmerai neprestajne robil z neho posmech. Si-li syn Boží, oslobod seba i s nami! Je-li pravda, že si koho z mŕtvých vzkriesil, odstráň od nás smrť. Naničhodníku, prečo nechceš použiť svoju prorockú moc, či nevidíš, ako sa trápim? — Ormi ho ale pokarhal: Ani ty sa nebojíš Boha, keď si v tomže potupení? A my zaiste spravdlive trpíme, lebo hodnú pomstu bereme za svoje skutky; ale tento nič zlého neučinil. Pane, rozpomeň sa na mňa, keď prídješ do kráľovstva svojho. Lebo viem, že s tohoto kríža na svoj tron budeš povýšený. Počul som ňa pri Jordane kázal a verím ti. — Ježiš mu odvetil: Amen pravím tebe, dnes budeš so mnou v raji. — Ormi sa blaženým byť cítil. Ischmerai ale preklnal Ježiša. Emilius podal tú hubu Ježišovi, ktorý keď zbadal, že by mu to uľavilo muky, neprijal ten nápoj. Ischmerai ale dychtively pil z huby, aj Ormi pil; obidvaja bez seba zostali a necítili ďalej boľasť. — Teraz nebo sa zatiahlo, slnko, ktoré celé dopoludnie svietilo, schovalo sa, nadprirodná tma sa vovalila na zem. Ohnivý blesky prerážaly tmu. Hrmenia ale nebolo. Ľud od strachu na kolená padol. V tej úplnej tme skvela sa len postava Ježiša. Ľudia bedákali, v prsia sa bili; pre tmu ale nemohli sa ani pohnúť. Maria povedala Lazarovi: Toto je dielo jeho moce; zázrak učinil! — Snáď i s kríža zostúpi! No tohoto boja sa nepriatelia — dodal Amos. Tri hodiny trvala táto nadprirodná tma. Konečne s hrozným hukom rozišiel sa oblak, a blesky lietaly nad hlavou Ježiša. Tak sa zdalo, ako by hnev neba proti nemu bol nameraný. Premnohí kričali: Ejhľa všemohúci ho odsotil od seba a tresce ho. — Aj my sme boli prekvápení a strachom pojatí. Matka Maria bez seba na zem klesla, že opustil Boh jej syna, ktorý zvolal: Eloi, Eloi! Bože môj, Bože môj, prečos ma

opustil? — Vtedy ich ta dakolko pribehlo, a ponúkli ho octom a vínom. — Nechajte ho — povedal Abner — však uvidíme, či ho príde Eliaš oslobodiť. — Ježiš láskave pozrel na svoju matku, ktorú odporúčal Jánovi do opatery. A teraz sa tá všetka temnosť okolo kríža stiahla, tak že sme ho nemohli vidieť. Vtedy zvolal: Dokonano jest! Otče, do tvojich rúk odporúčam ducha môjho! — Po týchto slovách ho nebeská skvelosť obkľúčila, a po hlbokom vzdychu sklonil hlavu a vypustil ducha. Zem sa tak zatriasla, že mnohí padli. Nad chrámom sa skvelý meč zjavil, ktorý sa neskôr v kríž zmenil. Zem sa ešte vždy hýbala, hroby prorokov sa otvorily. Tmavý oblak nad chrámom ztratil sa. Všetko prišlo do riadnej kolaje. Stotník zvolal na Emiliusa: Pravdu mluvil tento človek. On naozaj syn Boží bol! — Emilius prisvedčil, že Ježiš je prorokmi predpovedaný Kristus. — Smutným duchom sme opustili to miesto a navzdor tých zázračných prípadov zbavení sme boli všetkej nádeje. Tvoja poslušná dcéra Adina.

Šesťatridsiaty list.

V Jeruzaleme, v tretí deň po ukrižovaní, ráno.

Drahý môj Otče!

Práve teraz som zatvorila predošlý list; teraz chcem dokončiť deje umučenia Krista. Ešte mám pol hodiny do východu slnka. Maria a Marta nešli k hrobu Ježišovmu, lebo Maria necítila v sebe dostatočnej sily k tomu. V tenže deň, keď sa pri smrti Kristovej tie zázračné prípadnosti prihodily, vyšiel Pilát pozreť, ako sa dopukala zem následkom toho zemetrasenia, a aby mu ľud podrobne vyrozprával, ako a čo sa stalo. Náčelní kňazi sa strelili s ním. Prosili ho, aby mohly byť s krížov snaté tie mrtvoly, lebo na druhý deň sviatok bol; to ale proti zákonu bolo, aby kto vo sviatok na kríži visel. — Čo myslíte — odvetil Pilát, medzi čím svojho koňa pristavil, — čo myslíte, vy kňazi? Ktorého ste vy ukrižovali, čo to bol, obyčajný človek, alebo Boh? Dľa zázrakov by si myslel človek, že to nebol obyčajný človek! Celá príroda bola zarmútená nad jeho smrťou! Aj slnko sa skrylo, nebo sa zatiahlo, bohovia blesky hnevu sypali, zem sa triasla pri jeho smrti! — Kňazi do zmätku prišli; konečne odvetil kňaz Tareh: Pane, my sme videli tieto zázračné zjavy; lenže by sa ony boly i vtedy ukiazaly, keby ten nazarethský nebol zomrel. Je tu jeden chýrečný hvezdár z Arabie, a povedal, že tá tma bola zatmenie slnka, ten oblak bol len dym obiet, zemetrasenie ale bolo tiež len obyčajným prírodným zjavom.

Hoho! — odvetil Pilát — aj my Rimania poznáme trocha prírodu, bárs nás barbármí menujete. Zatmenie slnka je len pri splni mesiaca možné. Teraz je ale mesiac na protivnej strane. A tak ten hvezdár z Arabie slabú vedomosť má. Tie prípady sa staly jedine následkom smrti vášho kráľa. — A prečo nie následkom smrti tých lotrov? — pýtal sa pösmešne Abner. — Pilát mu neodpovedal, lež ďalej chcel ísť, lenže kňaz Tareh znovu ho prosil, aby mohli tie mrtvoly s krížov dolu sňať. — Ešte nemohol zomreť, sám ho pozrem. — Keď ku krížom prišiel, videl, že sa tí dvaja lotri ešte hýbu, Ježiš ale už mrtvý bol. Stotník Romulus mu povedal, že Ježiš už pred hodinou zomrel; práve vtedy — mluvil ďalej — keď sa zem triasla, a blesky sa zjavily nad chrámom. Hrozný zjav to bol; tá skvelosť vzala konečne podobu kríža na seba; bojím sa, že židia ukrižovali Boha v podobe ľudskej. — Veru to tak bude, — odvetil Pilát. Rád bych bol, keby sa to nebolo stalo,

ale už je neskoro. Nechaj ich s krížov sňať, lebo na veľkú sobotu tam nesmú zostať. Lenže tí lotri ešte nezomreli! — Nechám im kosti dolámať — odvetil stotník a až potom dolu sňať. — Keď sa Pilát smutno vzdialil, Romulus rozkázal vojakom, aby tie telá snáli s tých krížov. Jeden vojak tak silno udrel Omriho sekerou na kolená, že sa celý kríž zatriasol. Omri ale zomrel. Ischmerai ale oči otvoril a zahrešil po prvom údere. Po druhej ovalení zomrel. Keď vojaci k Ježišovi prišli, tento bol už mrtvý. Celé telo jeho biele bolo, ako stena. — Ale nebantujme ho — povedal jeden vojak — nepolámme mu kosti, hriech by bol, túto utešeno útlu postavu krásy pozbaviť. — Hm, lenže sa musíme presvedčiť, či už zomrel — odvetil druhý — poraním ho, však uvidíme. Potom mu cez bok do srdca pichol kopiju. Blízo stojaci Ján i poslednú stopu nádeje ztratil, keď to videl. My sme totižto všetci ufali, že sa ešte vždy môže oslobodiť, lebo však i Lazara vzkriesil. Keď ale videl, že mu srdce prepichli, zarmútený vzdychol: Ježiš zomrel, na veky zomrel! — Z tejto rany Ježišovej tiekla krv a voda, nad čím sa i sami vojaci divili. Ešte nevisel na kríži takýto človek — zvolal stotník; bez pochyby je on jeden z nesmrteľných bohov, preto sa zatriasla i sama zem. — Ján prosil od stotníka mrtvolu Ježiša, aby ho matka mohla poriadne pochovať. Stotník ale povedal, že k tomu privoliť len tak môže, jestli donesie písobné dovolenie od Piláta. Ján bežal k Pilátovi, lenže medzitým ho už stretol rabin Jozef, radca z Arimathie, a prosil Piláta, aby mohol pochovať Ježiša. Pilát mu to hneď písobne dovolil reknúc: Idz, vezmi si mrtvolu toho podivného muža. Tys ho dobre poznal. Akú mienku máš o ňom? — Ja myslím, oh správca, že on bol od Boha poslaný prorok, a presvedčený som, že bol on v Izraele tým najmúdrejším, najnevinnejším a najčnostnejším mužom! — Aj moje svedomie mi to isté hovorí — povedal Pilát a odjazdil ku gethsemanským zahrádam. — Ján tedy nestretol Piláta; stretol ale Nikodema, ktorý s jedným gibeonitským sluhom šiel do mesta mastidlá a plátno kúpiť, aby dľa židovskej obyčaje namastil a zavinul Ježiša. Keď prišli ku krížu, už snímali Ježiša: Lazar, Peter, Maria, Marta a rabin Amos, ktorí medzi slzami mu vyťahovali klinec, potom ale pozorne snáli s kríža tú drahú farchu, smyli s neho krv, namastili a do plátna zavinuli jeho drahé telo. Vojaci snáli telá lotrov, ktorých potom kameňami zahádzali. Nikodem, Peter, Lazar a Ján na plecach niesli tú drahú farchu. Ešte i po smrti ho milovali. Pomaly šli dolu brehom. Ženy neprestajne plakaly. Keď prišli do údolia, už bola noc. Nešli po obyčajnej ceste, aby im židia nevyviedli dačo. Doktorí im so strachom vyhli, keď zbadali, že mrtvolu nesú. Konečne prišli k dverám zahrady boháča rabína Jozefa. Tu pod stromami celkom vo tme boli. Len jutrná hviezda skytala trocha svetla. Ježiša položili na zem, zakiaľ sa doniesly pochodne zažaté. Potom niesli Ježiša za Jozefom. Na východnom konci zahrady k brehu Moria ležiacom prišli k jednému hrobu v skale vykresanému. Hrob bol nový, Jozef ho nedávno sebe nechal spraviť. Sluhovia odvalili kameň, a hrob už bol otvorený. Ako-že ty môžeš takto poctiť jedného človeka, rabin, ktorý človek mnohých sviedol, a čo sľúbil, nesplnil? — pýtal sa ktosi Jozefa? — Všetci sa obzreli, a videli zblížovať sa k hrobu 12 vojakov na čele s jedným stotníkom. — Čo-že tu chceš, o Riman? — pýtal sa ho prekvápený Jozef. — Na rozkaz Piláta som sem prišiel, lebo náčelní židia povedali Pilátovi, že tento ukrižovaný človek povedal, že na tretí deň vstane, a preto žiadajú, aby cez tri dni strážený bol, lebo jeho

učedelníci by mohli ukradnúť jeho telo, a potom by hlásali, že vstal ich majster. Tedy na túto noc mňa sem poslal Pilát. Medzitým prišlo tá viac známych kňazov, aj viac žien z príbuzenstva Jozefa a Marie.

My preto pochovávame Ježiša s takou úctou — odvetil Jozef stotníkovi, lebo veríme, že Ježiš nebol klamateľom, ale oklamánym. Veľkou mocou ho ozdobil Boh; a my sme mysleli, že všetko vystane od neho. O veľa svätejší bol on, ako že by klamateľom bol mohol byť. Kto ho len poznal, každý ho miloval, bárs sme sa sklámali v nádeji, že navráti tron Judy. — Potom ho vniesli a položili na kamennú tabuľu. Každý pozrel ešte raz dnuhá. Nikto nemohol zabudnúť tie zjavy pri jeho smrti, ktoré dokazovali, že je on prorokom. Najťažšie sa lúčil od tej mrtvoly Šimon Peter. Hrozne narietal. Ján ho musel odtiahnuť. Keď kameň privälili, na všetkých štyroch rohoch ho pripečatili ku skale. Kto by sa bol opovážil zlomiť pečaf správcu, pokute smrti by bol podrobený býval. Keď židia videli, že je kameň zapečatený a že vojakmi je strážený ten hrob, vzdialili sa. Pred hrobom sa prechádzal jeden vojak, ostatní sa ale na kocku hrali pod stromami, spievali si; zbroj ale vždy mali pri ruke. Stotník podporený na šabľu stál blízko hrobu. (Teraz sa zas hrozne zatriasla zem; čo-že znamenajú tieto zázraky?) Toto sú, Drahý Otče, deje chytenia, vyšetrovania, odsúdenia, ukrižovania, smrti a pochovania Ježiša. Sám Amos žiadal, abych všetko tak podrobne opisala. Nenie možno ho obviňovať v hriechu takom, pre ktorý by bol smrti hoden býval; však si čítal, s akou úctou ho pochoval ten vážny Jozef. Pre jeho ráz, trpezlivosť, vznešenosť, tichosť, božskú nevinnosť i vyšetrovaním dokázanú ešte vždy ho len medzi slzami spomíname. Dnes v čase sviatania (ako som už spomenula) k hrobu šly Marta, Maria a dakolko iných, aby balsamom natreli Ježiša. Akonáhle sa navratia, do Bethanie pôjdeme, kde zostaneme, zakiaľ sa neutiši trocha pomsta a nenávisť židov, ktorí prenasledujú priateľov Ježiša. Pilát čaká zo Syrie štyri zástupy vojska, aby sa navrátila rímska vážnosť. Oh keby len tu boli bývali tito vojaci pri ukrižovaní Ježiša. Jako Amos tvrdí, Pilát by bol vyslobodil Ježiša z rúk židov. — Už počujem hlas Marty a Marie. Jako by sa tešily čomusi. No zatvorim list, a sbehnem na dvor, čo sa tam robí. Ponáhľa sa, Drahý Otče

tvoja poslušná dcéra

Adina.

Výkaz

peňažných pre bobroveckých pohorcov k farskému úradu bobroveckému doposlaných milodarov.

(Pokračovanie.)

Po 2 zl. dali: Rim. kat. farský úrad v Šomod-Kiliti, Dp. Fr. Deutsch, Dp. Fr. Tomanovič, Dp. Julo Lacek katecheta v Lučenci, Dp. Fr. Čáni, Dp. Ján Kozma, Vdp. Ignác Vladonický, kanoník v Rábe, Dp. Augustin Bruker, Dp. Ján Fehér, Dp. Mihályfi v Budapešti, Dp. Prautner, Dp. Jozef Turček, Dp. L'udevit Zvoniček, Dp. Štefan Kmeť, Dp. Vojtech Hruška, Dp. Imrich Móca, Dp. Jozef Grofčík, Dp. Imrich Kováč, Dp. Boltížár László, reholník, Dp. Karol Rosznák, Dp. Štefan Kuzmaik, Dp. Ján Pap, gr. kat. kňaz, Dp.

Izidor Machovič z Krupiny, Dp. Laurenc Sobek, Dp. Fr. Weis, N. N. Stolný-Belohrad, Dp. Nikolaj Ferencík, Vdp. Ján Keifler, titul. kanoník, Dp. Imrich Szabó, Dp. Athanáz Barna, Dp. A. Rehák v Mariacelli, Dr. Ivan Zoah, Vladimír Fábry zo Serajeva, Zdenko Jozef Radzo z Budapešte, L'udevit Seberinyi, ev. farár na Čabe, Barnabaš Čvičala z Kremnice, Daniel Neumann, Dp. Ján Franner, A. D. Svoboda, učiteľ v Břeclave, Bohdan Hutlík, vysl. ev. farár, Andrej Krno, Františka Požeska z Valce, Juro Gramantik, Dr. Miloš Zibrin pravotár v Brezne, Andrejová Payer z Prešporka.

Sbierka novín: „Szombathelyi Ujság“, Miloš Druga, Dp. Jozef Gáli zo Žiliny, V. Zaymus, Juro Slavič v Dačolome, Dohnányi z Kremnice.

Jozef Šnoha z Trnavy 1 zl. 80 kr.

Po 1 zl. 50 kr. dali: Ján Žigmundik učiteľ v Pezínku, Dp. Anton Veber, Ján Ulján Drážny, Ján Sakončík zo Zvol. Lupče, Dp. Pfisterer, Katka Szücs, Fraňo Kováč, notár na odpočinku, Fraňo Tomor z Budapešte, Niessenberger z Prešporka, Dp. Karol Karbucký, Dp. Augustin Budavary, Dp. Ján Baán, Dp. Jozef Sedmiak, Dp. Karol B., Dp. Jozef V., Dp. Štefan Mađar, Dp. Jozef Vass.

Po 1 zl. dali: K. R. z Bpešte, Dp. Silvester, Juro Kopecký, Redakcia „Hlasu“ v Skalici, Pavel Blaho, J. Rek zo Žiliny, Zuzka Fejová, N. N. v Žiline, L'udevit Izák, dp. J. Krasňanský, Julo Ruis, dp. Augustin Smetanay, dp. Miloš Lovišek, dp. Jozef Turček, Maria Neubauer, Ignác Balogh zo Žiliny, bratia Čechovie vo Štýrsku, Ján Petrovič, Emil Jesenský ev. učiteľ, Štefanová Gregorovič, Jozef Ferko, Jozef Kubeník, Matuš Čapkovič, Jozef Hermann, Ján Šlosár, Emilia Chocholuš, Edvard Krajnyák, r. k. školskí žiaci mohorskí, Štefan Hannis, Martin Nádaždy, Ján Svitek, Koloman Bellagh, L'udevit Dimand, N. N., L'udevit Žetkey, Sattyák, dp. Miloš Mayerbeck, Jozef Gartner, Ján Šedila učiteľ, Boleška z Prešporka, Adéla Anna z Prešporka, dp. Alexander Kováč, Martin Karbunár, dp. Paár, Gröner, dp. Juro Sabó, dp. Anton Tóth, dp. Jozef Nemet, dp. Vojtech Bednár zo Žiliny, dp. Ján Hegeduš, J. A. Fábry ev. farár vo V. Slatine, Jozef Pap, dp. Juro Pulí, dp. Štefan Komócy, Petrová Feješ, dp. Krammer z Ostrihomu, dp. A. L., dp. Ján Freyler, dr. Blažej Cilek, Anton Haug, dp. Anton Léránth, dp. Alexander Karbalič, dp. Ján Štiffel z B. Bystrice, X. Y. z Uberzy, dp. Adolf Mohl, dp. Miloš Matí, Julo Zádor, dp. Štefan Jankovič, dp. Ján Borčík, Jolán Poš, dp. Ján Fábrián, Ilona Prandiš, poštarka, dp. Fr. Vimmer, Ján Šimko st., Ján Šimko ml., Rom. Zaymus (Bytčica), Ignác Kollár, dp. Alexander Ács, Ján Jasper, dp. Peter Š, Adoif Štrass, Maria Poš, Eliaš Gojdič farár, Pavel Roy ev. farár, Ján Kordoš, Jozef Noskovič, rolník z Bytčice Ejurg, Jozef Stráňavský, Terezia Plhal, Verona Kadák, Štef. Čavara, Jozef Holub, Gustav Koričanský, noviny „Magyarorszag“.

(Pokračovanie nasl.)

BESEDNICA

Haynau-ové obety z kňazov.

Predo mnou ležia moje kresť. noviny „Magyar Állam“. I pozieram besednicu, a uzrem vyšmenovaný názov: „Haynau pap-áldozatai,“ a prečítajúc ju nevedojak prišiel mi na myseľ terajší vek a hneď som si toto pomyslel: „Toto tiež bude prenasledovanie kňazov — v menšom vydaní.“

A prečo ja tak zle chcem súdiť už vopred o ňom?

— Zo zkušnosti a výroku druhých ľudí...

Asi pred 24 rokami žil na Modrovej chudobný, ale dobrého srdca kňaz, menom Ján Marko, môj to priateľ a dobrodinec. I stávalo sa, keď sme nekdý politizovali, a o našom ľudu sa shovárali, ako darmo jesto ho poučovať, bo sa nedá kapacitovať atď., on ku koncu takúto záverečnú poznámku činieval: „Zapamätaj si to Janičko, že pokým táto pre 48-ym rokom narodená, a „podpalicami“ vychovaná „generácia“ — pokolenie — nevymre, na lepšie časy rátať nemôžeme.“ — „A mal aj pravdu.“

„I mne teraz práve prišlo na um slovo toho nebohého už starčeka, farára, (Boh ho osláv!) a na miesto neho i ja som si takú záverečnú poznámku učinil: „Zakiaľ táto, v dobe Bánffyho žijúca, a pod jeho pašovskou fazulou vychovaná „generácia“ — všelijakí chlapi nevykapú dotiaľ ani čisté volby, ani kňazstvo a ľud nič dobrého očakávať nemôžu“...

Som síce krehký človek, i pochybiť môžem snadno v úsudku svojom; (ó bár bych sa zmýlil!) a preto pokorne volám: „mea culpa“ — moja vina!

* * *

Roku 48 ho bola naša krajina sťa jeden pohrābný dom, v ňomž cudzá háveď na korisť všetko obrátila. Odniesť z nej možno bolo všetko, bo však národ bol zdánlive mŕtvý, nemôhol sa hýbať.

Ktorí tam doma smetím boli, tuna sťa páni sa vystavovali, (práve tak, ako pri minulých voľbách v Uhorsku), — nech len vedeli fig'e. A aké? No samé také, aké nám náš drahý Spasiteľ a kat. cirkev (??) nakladá: udávačstvo, ohováranie, upodozrievanie, na cti utrhanie, krivé svedectvo a iné čnosti liberalismu, ktorých následky byly: obety ľudu, jehož vláčili do temnic a väzenia, pokým životom ich koniec učineny nebol buď šťastím, zastrelením alebo zavesením...

— Len žiadna šanoba, — posmeľovala kňazna Žovia.

— Prisiaham Bohu! — reval gróf Grünne, — že všetkých vodcov zbúry, — revolucie — onižto príčinou byly smrti Lámburga, na výročity deň dám odpraviť...

No a pri takýchto osmeľovaniach Haynau zdal sa byť opravdovým „dravcom“ a „tyranom.“

Temnice a väzenia v Arade, Lipótváre, Gyulafeherváre a zvlášť tak zvaná „Ujépulet“ — (Nová budova) napiňovali sa...

Prišiel Haynau s tygerskou krvožíznivosťou, aby si vybrať mohol z tak veľa koristi — obetu.

Tu naraz uzrel aj dvoch kňazov v železe okuvaných. Pán tyger, — pardon, chcem povedať Haynau — postál a tešil sa z nich a jejich bládej a

ubožnej tváre, z jejich na prst prachom zapadnutej reverende. Jedon z nich bol starček, druhý 24 ročný kaplán.

Malý čierny krížik každý v ruke držal a majúť jedine silnú vieru a nádej vo Vykupiteľovi, smelým krokom kráčali...

Haynau dlho si ich obzierať, a čertovský posmech pohrával s tygríškymi fúzami. Konečne doložil:

— No títo kňazi odvisnúť musia!

Na takého posmeľovanie bolo-li ešte nečo treba? Háveď, aby sa zapáčila svojmu tyranovi, zaraz ich na smrť vliekla.

A čo aká vina obťažovala dušu jejich?

Veľká, ach veľká vina: Láska k vlasti, táto najdrahšia perla každého národa, — po náboženstve.

Pán biskup — totiž — poslal obežník, aby ho ľudu z kazateľne prečítali. Oni poslúchali hlas predstaveného svojho, — a tak sa prehrešili.

Odsúdili Mikuláša Streitha — toho staručkého kňaza, na zastrelenie guľkou, a mladého Mórica Kőnig ra 15 rokov do temnice.

Kőnig oknom díval sa na Streitha a na ten hrôzy plný zjav, keď ho mali odpraviť. 5. septembra pred poludním o 11 hodine vstúpil k nemu kapitán, a trasúcim hlasom ho oslovil:

— Pán farár tu jesto čas.

Farár pobozkal medzi dvoma horiacimi sviecami kríž a hlboko si vzdychnúť odvetil:

— Hotový som na posledniu cestu!

Kőnig ešte pobozkal ruky starčekove, a plakal usedave.

— Boh ťa požehnaj, synu môj! — mluvil šedivý kňaz, — jestli — ako silne ťam, vyndeš z temnice svojej, poved' mojim ovečkám, že ani najmenej nebol som trúchlivým, bo však za vlast zomieram. Vyhľadajte potom hrob môj, a posadte naň kvetinky, jejich milovníkov býval som vždy.

Pobozkal na čelo kaplána, a bárs väzením zronený, smelo kráčal na posledniu cestu — kalvárie.

Stotina vojakov na znak daný zbroj na plecía poloziac, viedla nášho starca na smetlivý kopec, onžto zďaleka nemile páchnul.

Žalárnik kňazovi šuškal:

— Ráčte, pán farár, vystúpiť na „kopec“.

Rukami splesknúc nad hlavou, ohlásil sa pobúrene:

— „Ale sluha Pána na smetisku má zomreť?!“
— Tak je narúdeno, pán farár, — odvetil žalárnik.

— To áno — tyranstvo najlepšej rovná sa smetisku — odvetil rázne, a v mene Božiom vystúpil naň.

Po prečítaní ortela kázali mu klaknúť. Keď to sťa mučedník urobil, spokojne takto vravel:

— Vojaci, ja som Mikuláš Streith. Ja nevinne zomieram. Pamiatku nechal som vám u žalárnika. Dobre mierte!

Na túto reč niet divu, že i vojakom od žiaľu ruky počali sa triasť, a oči slzami sa zalialy.

Rana vybuchla z prs kňaza krv sa vyrútila, padol do predu, ale ešte žil, bo ruky a nohy hýbaly sa.

Kapitán tých troch sziacich vojakov odohnal, a noví traja vystúpili, onižto rúre pušiek zrovna na hlavu oprúc ju, aj s mozgami roztrepli.

Telo do odpoledňa ležať ostalo, a veriaci okolo idúci nábožne sa modlili za dušu staručkého kňaza.

Potom ho hodili do neohoblovanej truhli, a pochovali.

Toto nebol ani prvý — ani posledný.
Koľko ich nevinných padlo za obeť!
König sa vyslobodil, a ostal kapitulníkom.

Ján Klauček, učiteľ.

Upozorňujeme ctených čitateľov, že ktorí by do konca júna nevyrovnali svoju dlžobu za Krestana, tým sa tento časopis prestane posielat od 1. júla.

S úctou

Vydavateľstvo.

Biskupské jubiläum. 19. júla bude tomu 25 rokov, čo sa stal Juraj Császka, kaločský arcibiskup biskupom. Slávnosti nebude žiadnej, pretože toto jubiläum spojené bude s 50-ročným kňazským jubiläumom jeho.

Z biskupstva spišského. Adalbert Szillay, kaplán z Jablonky poslaný je do Hranovnic za administrátora; Jozef Höhr, tvrdošinsky kaplán vymenovaný je za kapitulského kaplána; Román Grigely kaplán z Biacovec preložený je do Tvrdošína; Leopold Sztanó, novovysvetený poslaný je do Biacovec.

† Kat. farár Julius Plošic v Horných Opatovcach. Nar. r. 1819, tedy už mal 80 rokov.

Uhorský kostol v Číne. Peter Wilfinger, uhorský missionar z Číny písal do Uhorska list, v ktorom prosí milodary na kostol prebl. Panny Marie v Číne. Fraňo Hlás, robotský kanoník by bol prostredníkom.

Zlatú omšu bude slúžiť 4. júna farár Vincent Csigó v šopronskej Szille. Tento starec je už 40 rokov farárom tej obce.

Vyzdvihnutí úradníci. V aradskej stolici z príležitosti Kriványovej záležitosti vyzdvihnutí sú: podžupan Sahmáry, hl. fiškus Vörös a sirotský Pečkan. Teraz odpísal minister vnútra, aby sa čím skorej pojednávalo v stoličnom výbornom zasadnutí zaďakovanie týchto pánov. Ako hovoria, všetci traja 3-ho júna budú zvolení.

Oheň. Dňa 22-ho mája v spišskej Novej-Vsi znovu štyri stodoly zhoreli.

Manželka grófa Alberta Apponyiho 29. mája porodila zdrave dievča. Matka sa tiež dobre cíti.

Vyznačený rychtár. Strieborným krížom vyznačil veličenstvo rychtára obce Perbenik, Jána Fetyko, že horlive a verne zastupuje svoj úrad už od dávnych rokov.

260 vystahovalcov za jeden mesiac opustilo spišskú stolicu. Daktori šli do Poľska, väčšina ale do Ameriky.

Vysokí cirkevní dôstojníci, a pút do Lurdu.

Z patričného miesta uvedomení sme, že v tom púte, ktorý povedie Fraňo Robiček, veľkomarošský farár do Lurdu, 21. augusta, súčasťou sa viac vysokých dôstojníkov cirkevných. Medzi inými aj bývalí vys'anecký kandidát ľudovej strany na Čaci dr. Ján Černoch, rodák so Skalice, teraz ale ostrihomský kapitulník, tento horlivý pán bude mať starosť o duchovné potreby slovenských pútníkov, v Lurde ale viac slovenských kázni bude držať. Slovenský ľud sa k Černochovi chová tou najhlbšou úctou láskyplnou, a práve preto pevne veríme, že zo slovenských krajov toho roku o veľa viac pútníkov sa prihlási u dp. dr. Fraňa Robička, nežli v predošlé roky. Pán Robiček chce dať pútníkom jednu pútnickú knižočku, v ktorej budú modlitby, ktoré spoločne budeme obetovať, opis cesty a menoslov pútníkov.

Protestantská mienka o mníškach. Protestantský farár Capp vydal jednu veľmi zaujímavú knižku, v ktorej sdeľuje obecenstvu, čo zkusil behom svojho 35-ročného učinkovania v meste New-Orleans. O milosrdných sestričkách nasledovné riadky napísal: Prv nežli bych bol prišiel do Louisiany, nikdy som nevidel takú kresťanskú lásku, ako u týchto sestričkách. Medzi nimi mnohé v bohatstve, dobrobyte a vysokom stave sa narodily a vyrástly, lenže hlas svedomia nasledujúc zriekli sa radostí svetských, rozkoší telesných a jedine svojmu povolaniu a Bohu venovaly svoj život. Ani opatrovanie tých najošklivejších chorých ľudí ich nehatí v služení Bohu, lež anje'skou trpezlivosťou vytrvajú v plnení povinnosti až do smrti. Pokolenie ľudské pyšné môže byť na ne... Naozaj kat. cirkev vysoko prevyšuje evanjelické cirkve, čo sa lásky k nemocným a chudobným týče."

Levočská pút. Už po dvakrát v našom milom „Krestane“ uverejnené oznámenie moje ohľadom pútu tohoto nasledovne opravujem: Košicko oderbergská Direkcia so dňa 4-ho mája pod 15463/8028 D. I. č. dáva mi na vedomie, že tí pútníci, ktorí počnúť od Tvrdošína až po Kralovany vysadnú, nemôžu za pol ceny cestovať, pre tú — možno — príčinu, že — ako mi píšu — čiara táto v celej jej zdĺžke od Kralovian až po Suchú-Horú ešte koncom júna otvorená nebude. Nasledovne teda všetkých oravských pútníkov upozorňujem, že celú kartu do Kralovian, a z Kralovian do domu si zaplatia, s polkartou len z Kralovian do Iglova, a z Iglova nazpät do Kralovian cestovať budú. Dalej, pretože ma Direkcia aj k tomu vyzvala, aby som jej ohľadom osobitných vlakov počet pútníkov hneď na počiatku júna oznámil, ako aj to, koľkí kde vysadnú, preto všetkých tých, ktorí sa z milosti Božej na tejto púti súčasťou chcujú, láskave prosím a vyzývam, aby sa u mňa nie do 15-ho, lež do 1-ho júniusa prihlásili. Spolu však poznamenávam, že jednotliví až do 20-ho júna ešte vždy sa prihlásit môžu budú, bo to vo veci celkom nič nemení, či o 50, aneb o 100 viac pútníkov sa prihlási, abo menej. Pút táto sa tohoto roku s väčšími slávnosťami prevedie, ako teraz rok. 14 kňazov z Liptova na tejto púti účasť brať bude. Slovo Božie sa v 7 príležitostných kázňach pútníkom ohlasovať bude. — Zázračná levočská Matka Božia nech je našou ochranou! — Habovka, pp. Zuberec. Ján Hattyár, habovský farár a vodca levočskej púte.

Mienka o súboji. Veľkovaradinský novinkár Eugen Galovič veľmi sbehlý bol v súboji tak, že ho široko ďaleko poznali. Debrecínska kráľovská súdna

stolica ho následkom súbojov odsúdila na dva roky do väzenia. Vyšší súd zmenšil trest, tak že len rok musí sedieť v chládku. V chládku ho navštívil jeden novinkár, ktorému povedal: Nikdy nezadám nikomu príčinu k súboju. Kto ma bez príčiny obrazí, ten je lebo blázon, alebo pobeňaj. Blázon sa dostane do blázninca, pobeňaj ale svojim jednaním príde o staťnosť.

Pomník kráľovny Alžbety odhalili po tieto dni v obci Nirád v stolici Zala. Pomník je 3 12 metra vysoký; podnož je zo žuly a na nej stojí 88 centimetrov vysoká bronzová socha kráľovny.

Smrť. V Bonháde umrel Móric Perczel, strýko predsedu snemovne vyslancov, v 89. roku života. Roku 1849 bol jedným z tých lepších maďarských generálov, válčil so šťastím premenlivým, po potlačenej revolúcii bol obesený in effigie, ušiel cez Turecko do Anglicka, kde sa zdržoval až do roku 1867. Prijal amnestiu, navrátil sa, bol vyvolený za vyslanca, stal sa členom Deákovej strany, bol členom delegácie a predsedom honvédskych spolkov, ale o krátky čas utiahol sa do súkromného života. Pred rokom ho porazilo, odtedy chorlavel až do smrti.

Vrah manžel. V obci Szerb-Klári Miloš Mošarinski, mladý gazda, zle nažíval so svojou manželkou, následkom čoho jej od zadku na dvoje rozštípil hlavu sekerou tak, že mrtvá na zem klesla. Potom ale ešte dva razy jej zafal do hlavy. Vrah manžel je v chládku. Kedyže už raz koniec vezmú tieto nekresťanské mravy hrozné?!

Peniaze falšovali staré baby v novohradskej stolici. Lenže kujonstvu prišli už na stopu, a staré baby hriechne do väzenia sa dostanú.

Konkurs bude pri Baňskej Bystrici 3. júla v letohrade biskupa vo Sv. Kríži pri Hrone. Nech sa hlasia tí žiaci, ktorí aspoň štvrtú latinskú triedu vychodili, spolu i krstný list nech vezmú so sebou.

Boj četníkov s mládeňcami. V dolniackej obci Dorosme bola zábava na puste gazdu Mikuláša Dobó, a to taká zvučná zábava, ktorej koniec obyčajne bitka býva. Viac chalanov sa tam bilo; a snáď by nebolo to malo väčší a značnejší výsledok, keby tade neboli šli četníci. Títo chceli poriadok spraviť, lenže chalani sa ohlásili proti tomu, aby sa četníci do ich záležitostí miešali. Nožami šli proti četníkovi, ktorí striedali medzi nich, z ktorých jeden mrtvý na zem klesol. To ich ešte viac rozhorčilo, tak že ešte rozpajedenejšie šli na četníkov, ktorí ešte štiroch zastrelili a mnohých poranili. Jeden z ranených zomiera. Kresťanská skromnosť je veru aj v zábave potrebná.

Veličenstvo kúpil pozemok od hlavného mesta, kde stará kuria stála. Za každú siahu dal 1100 zlatých, a pretože ten pozemok obsahuje 880 kvadrátových siah, dohromady dal jeho veličenstvo len za puhy pozemok 968 tisíc zl.

Veľmi dobrá úroda ukazuje sa v Rusku, tak na zbožie, ako i na ovocie.

4 deti porodila. 21. mája Julianna Veteršek za jednu hodinu v Inasove, a síce dvoch chlapcova a dve dievčence: Palka, Julku, Janka a Ilonku. Deti a matka sú zdravé jako tuk. A to je čudná vec, že Julianna Veteršek je kresťanka.

Pút' do Lourdu.

Pohnutie: 21. aug. 1899.

Smer cesty:

Budapešť — Kaniža — Marburg — Pragerhof — Villach — Francensfeste — Ala-Verona — Milano — Genua — Marseille — Toulonse — Lourdeš — a tou istou cestou nazpät.

Ceny: I. triedy 220 zl.) Úplné
II. triedy 170 zl.) zaopatrenie behom
III. triedy 100 zl.) 8 dní.
III triedy 88 zl. bez bytu a zaopatrenia.

Termín hlásenia sa:

Pri ľavnej cene: 15. júna 1899.

Pri riadnej cene: 15. júla 1899.

Obširnejšie vysvetlenie podá a programy posiela

Dr. Fraňo Robitsek,

farár vo Velkom Maroší hontianska stolica.

Pút' do Lurdu.

Paray le Monial, Einsiedeln a Wiltena.

Povedie: Gedeon Demeter, farár.

Pohnutie: 6. júla 1899.

Návrat: 24. júla. Cesta potrvá 18 dní.

Smer cesty:

Budapešť — Viedeň — Linz — Salzburg — Mnichov, Lindau — Zürich — Genf — Paray le monial — Lyon, Toulouse — Lurd — Toulouse — Cete — Lyon — Genf, Zürich — Einsiedeln — Insbruck — Wiltena — Viedeň — Budapešť.

Ceny: I. triedy 245 zl.) Úplné
II. triedy 185 zl.) zaopatrenie behom
III triedy 105 zl.) 9 dní.

Hlásit sa možno do 10. júna u výš spomenutého farára, u ktorého podrobný program dostat (Budapešť, II. Bombatér 10.)

DO P I S Y.

TEKOVSKÉ RUDNO, 11. mája.

Váženo Ctený Pán Doktor!

Prosím, ráčte týchto mojich pár riadkov v našom milom Kresťanovi uverejniť.

Aj my na hronskom údolí boli sme od dňa 5. až do 10. mája hroznými prívalmi navštívení. Množstvo dažďa rýchle zaplnilo všetky horské a poľné potoky; a keď voda sliala sa do Hrona, tento tak sa rozvodnil, že všetky polia a lúky, započnúc od Brezna až po samý Dunaj, v dĺžke asi 300 kilometrov boli v šírke asi na dva kilometre úplne pod vodou úplne zaplavené. Veru nejednému chudobnému gazdovi alebo roľníkovi, ba aj našim ženám siza z oka vypadla, keď vyšli obzreť si svoju roľu alebo lúku, na ktorej bola živnosť zasadená alebo zasiata; a keď namiesto toho videl človek ohromnú masu vody, ktorá všetko sobrala, čo prišlo jej do cesty, siatiny a zemiaky, to je všetko navnivoč obrátené, a namiesto siatin a zemiakov na našich roľach inšie nič nevidno, len samé jamy a marasti, skalie a plavutiny. Ba na niektorých miestach aj domy pováľalo, aj mosty hronské sobralo, aj železničné násypy miestami potrhalo tak, že na istý čas musí železnica ostať stáť.

Teraz, milí občania, v hronskom údolí môžeme rozmýšľať nad trestom Božím, či nás Pán Boh nemá za čo trestať; ja poviem, že áno, veď mu hrešíme, klajeme, jeho najväčšiu múdrosť obrážame, jeho najdokonalejšie zákony Božie zneuctujeme. Čítali sme v našom Kresťane, ako odvrhli v snemovni vyslancov prosby mnohých obyvateľov, kde si žiadajú sníženie pozemkovej dane a odanenie židovskej bursy. Pravda, ich sa netýka urta na pozemkoch voličov svojich, keď raz mandát vo vrecku majú, veď my roľníci tarchy znášať a pritom mrieť musíme. Keby sme nemali v srdciach našich opravdivej kresťanskej viery a trpezlivosti, zle by bolo. I v tých najväčších krížoch voláme s bohobojným Jobom: Pán Boh, Pán Boh vzal, buď jeho sväté meno pochválené a veležené.

V. L., roľník.

OD MELČÍC (Trenčianska st.).

Vážení pán Redaktor!

Na pošte našej bolo odjakživa mnoho roboty. Ako by aj nie! Všetci už dvaja hlavní župani sídlili u nás; nebohý Kubica v Ivanovcach, a dovčulajší župan Sárolovský v Malých Žabokrekoch. Listy, depeše len tak lietaly, a podlízači jeden druhému dávali kľučku. Teraz to už akosi zakapáva. Aj na pošte si oddýchnu lebo že pánu Sárolovskému už vyspievali. Myslel som si ja hneď také dačo, akonáhle som zbadal, že tí páni chlebičkári prestávajú na komplementy chodiť. Čudná to vec, že ten liberálny „Lapaj“ a „Ušiak“ už aj „odobierky“ uverejnili, trebárs ešte vždy Sárolovský panuje. Musia mať dobrý nos, keď tak rýchlo koniec jeho moci ocítili. Tak sa časy menia. Len sa to dáko dlho ťahá tá premena v hlavnom županstve. Niektorí páni sú už hrube netrpezliví. Pán barón žid ku pr. ustavične lieta do Judapešti, čo by sa rád niečo dozvedel; a pán Babroško tiež ako na špendlíkoch sedí. Chu-

dák! úfal sa, že po Sárolovskom on nasleduje, ale sa už celkom uspokojil s myšlienkou: „Když to nejde, nechme to!“ Naši páni ablegáti že by vraj Ostroľuckého mali najradšej za hlavného župana. To ja verím. Mladík tento má peňazí, ako pliev; rozumu síce nie toľko, nuž ale však by on bol len verkel, a Sárolovský by ho krútil. Nemuseli by sa ani o mandáty tak veľmi vtedy obávať. Je to radosť počúvať tých liberálnych pánov, ako sa včel tešia, že Sárolovský prestane byť hlavným županom; každý vie dačo proti jeho vladáreniu premluviť. Tak som počul v Trenčine, že len dvaja banujú za ním: Bangya hlavný notár stoličný, ktorému vyznačenie vykonal; a Ucsnay, mešťanosta, ktorému tiež mal čosi vykonať. No my veru tiež veľmi nebanujeme, že nebude viac hlavným županom. Nám zhola nič dobrého nespravil. Hen v Žabokrekoch štátnu školu uviedol, predal štátu svoje nepotrebné maštale ku tomu cieľu: teda tam bude po ňom pamiatka. U nás ani taká nie. Úfame však, že ani na nás nezabudne.

V HRADCI (v Štýrsku), 22. mája.

Vážení pán Redaktor!

Prosím vás, ráčte týmto mojim pár riadkom miesta popriať v Kresťane. Ja som ešte mladý čitateľ vášho obľúbeného Kresťana, ale som sa už mnoho smutných pádov dozvedel, ako zachádzajú tí ukrutní liberáli s naším kresťanským národom, zvlášte u nás na Horniakoch; takto chcel aj mňa napádať taký pán liberál. Ja som tuto v Hradci už dlhšie roky zaobchádzam sa tu ako aj iní Rovnania s naším drotárskym remeslom, tak že som sa tu aj oženil, ponevác už nemám v mojej drahej vlasti ani otca, ani matky, tak som sa tu celkom osadil. Minulého roku v septembri som si písal k nášmu notáriušovi o ženbu (dovolenie), tak som mu na to poslal štyri zlaté, aj mi to poslal, tak som sa mohol sobášiť. Ale po uplynutí ôsmich mesiacov on písal na tú faru sem do Hradca, že ja musím ešte poslať päť zlatých. Tento pán farár pekne porozumel, že to bezprávne žiada, tak ho hneď žaloval u ministra pravosúdia, tak na miesto že bych bol musel týchto päť zlatých poslať, ešte tento pán notár mne musel z predošlých štyroch zlatých dva zlaté nazpäť poslať, pritom ešte aj po jeho liberálnom čapatom nose dostal tak, ako sa mu to patrilo. Takto, drahí kresťania, nakladajú s nami títo ukrutní tatárski liberáli. Nech žije ľudová strana!

S úctou zostavam

Ignác Ovseník, drotár v Hradci.

ČACHTICE, 28. mája.

Vážení Pán Redaktor!

Už 5 rokov je tomu, čo tento obľúbený časopis s radosťou čítam, ale veľmi málo sa stalo, žeby voľakto bol tu z našej bár dost veľkej obce dajaký dopis poslal.

V čísle 21. mája prišiel z Čachtíc jeden dopis, a tento ma mal k tomu, aby som tiež niečo písal. Myslím, že ráčite byť tak dobrý a doprajete miesto aj môjmu dopisu.

Úprimne vyznám, a to aj každý poriadny Čachtičan tak vyzná, že ten dopis sa nás veľmi nemilo dotkol. V našom katolíckom kruhu sme sa o tom tiež shovárali, a všetci boli v tej mienke, že ten, ktorý ten

dopis písal, len o sebe vydal chudobné svedectvo. Lebo čo chcel s tým dopisom? Čnce kazíť tú svornosť, ktorá je medzi nami, a chce rozbroj robiť? Môže byť síce, že pán dopisovateľ mal ten najlepší úmysel, keď dopis písal, a nechcel nikoho uraziť.

Ale nech odpustí, my a ktokoľvek to čítal, to povie, že tam chcel posmech robiť*) Jestli stojí to posledné, tak len tú radu dávam panu dopisovateľovi, že keď bude písať, nech si to dobre rozváži, a nech píše tak, aby sa to nedalo dvojnásobne vykladať. Kassu máme už viac rokov založenú k tomu cieľu, aby sme si — jeden druhému pomáhali, a ten cieľ sme aj dosiahli. To vedia najlepšie tí, ktorí pomoc kassy upotrebili.

V našom katolíckom kruhu sa každú nedeľu a sviatok schádzame, a už či čítaním dobrých novín, či tichým shováraním alebo inými zábavnými hrami čas svoj pokojne trávim.

Na svätodušný pondelok po litaniach mali naše školské deti zábavu, ktorá sa každému ľúbila. Pán direktor školy, veľk. p. E. Novotný, účinkuje u nás už 12 rokov, za ktorý čas si získal lásku tak dieťok, ako i rodičov, a od vrchnosti bol už tri razy vyznačený.

Nedávno sme mali notársku voľbu, pri ktorej bol zvolený p. B. Okun jednodhlasne. Pána rychtára máme veľmi ctihodného človeka, len to je chyba, že je prídobrý. Zato máme ale kasíra ostrého a učeného človeka.

Úroda sa nám ukazuje dobre, len to je najväčšia chyba, že nemáme obecných pašienok. Nedávno išlo okolo cintora jedno ošípané (lenže dvojnohé) a ostalo tam ležať. Keby nebolo dobrých ľudí, bolo by sa mu niečo horšieho prihodilo.

Časom snáď zase niečo napíšem.

S úprimným pozdravom a úctou v mene viacerých

Čachtický.

Z TRENČIANSKA, 28. mája.

Preslávnny Pán Doktor!

Tých sto výtiskov z dielka „Kresťanské devy“ som obdržal. aj peniaze (2 zl. 60 kr.) som vám už poslal. Srdečne vám ďakujem, že ste moju pozornosť obrátili na toto dielo, ktoré som už prečítal a presvedčil som sa, že je ono osožné tým devám, ktoré už vyšly zo školy a doma zostanú, potrebné je ale ono každej deve, ktorá do sveta ide slúžiť alebo na robotu. Nech Boh žehná vaše snahy, že pri tej veľastrannej zaujatosti ešte i na naše ubohé slovenské devy pamätáte. Prajem vám zo srdca, aby objednanie tak husto prichádzalo k vám, že by ste aspoň hmotnej škody nemali pri tomto diele.

Presvedčený som, že ktorý duchovný prečíta toto dielo, väčšiu zásobu si zaopatrí z neho. Škoda, že ste ho, ako mi píšete, len v 2000 výtiskoch vydali.**)

Moje meno nemusíte vypísať, toto mi milšie bude, lebo cieľ týchto riadkov bol jedine ten, abych pozornosť duchovenstva obrátil na vašu výborne utešenú knižtičku. Jako by to dobre bolo, keby duchovní pri

*) Dobre poznáme osobu dopisovateľa, a práve preto, ako to i v odkazoch stojí, také dačo ani len predpokladať sa nedá o ňom. Dopis mohol byť obratnejšie složený, o zlomyseľnosti ale ani reči nemôže byť.

Red.

**) Keby sa len aspoň tie minuly.

Red.

návštevách služebným devám miesto peňažných darov takéto veci dávali. Menej by ich to stálo, a predsa osožnejší by bol ich dar. Moji dvaja susedia v tieto dni objednávajú z toho dieľa.

Ešte raz vám všetko dobre prajúc, zostávam váš úprimný čiteľ

Ludomil.

RAŠŠOVE, 20. mája.

Dvoctihodný Pán Redaktor!

Ráčte byť tak dobrý mojich pár riadkov uverejniť v oblúbenom „Kresťane“; bárs som len prostý, predsa sa chytám pera, pretože od nás ešte nikdy nebolo žiadneho dopisu navzdor tomu, že naša obec zo samých ľudákov pozostáva.

Naša malá obec, sotva 40 numier počítajúca, leží na Pováži neďaleko V. Bytče. My sme tu samí číri ľudáci, vyjmúc dvoch krivonosích, vlastne jeden je z rích krivonohý, pretože má len poldruhej nohy, ten s tou čertovicou kupčí a so zajačimi kožkami. Ten druhý sa k nám pred pár rokami na jednom slepom koni dovliekol, teraz je už „phán veľkhomožný“, a „phani veľkhomožnej“ i inteligencia zďaleka ruky bozkáva (rozumiem liberálnu inteligenciu). Teraz tak vyzeráme, ako jeho poddaní, a on sa v koči vozí.

Pri voľbách jako všetci krivonohí a nosí tak nás phán Hveľkomožný tuhý liberál, čudoval sr, keď ani jedného voliča v celej obci nemohol získať, stonal, ale čo thito moji Raššovci len s tými sukňarmi držia, čo ešte aj rychtár neni liberál?

To nie! My máme tu vysokorodeného p. Štefana Benyovszkého statká-a, verného to privrženca ľudovej strany spolu s ním podjednu zástavu sme stáli a až do konca ako silná skala sme vytrvali, bárs nás nespravodlivo prevládali, preto sme nádej neztratil a silne veríme, že budúce bude víťazstvo naše. Musím ešte i to doložiť, že tento vysokorodený pán Štefan Benyovszky vsj cti hodný pán je namáhania toho, že v našej obci chudobných všemožným spôsobom podporuje, čím sa mu len dá, za to mu ja tu na verejnom mieste v mene všetkých srdečne vďaky vyslovujem, nech ho Boh dobrý živý dihé časy spolu i s jeho dobrosrdečnou paňou a dieťkami v dobrom zdraví a šťastí.

Oknolamač.

V DOLNÝCH-OREŠANOCH, 22. mája 1899.

Vážený pán Redaktor!

Jak nastaly naše milé a oblúbené novinky „Kresťan“ od tej doby pozorujem, z našeho mestečka volajaký dopis prinde, ale darmo čakám, lebo sa nikto neohlási, bárs by bolo čo písať každú chvíľu, no ale berem do ruky mojej ťažkej pero a pár riadkov chcem napísať o našom mestečku, jestli mi pán redaktor dovolíte. Naše mestečko je malé, ale ľudnaté a je tu asi 15 sto duší a máme tu len jednoho másiara, a to je obrezanec; jatka je na prostredku ulice. Na veľkú noc jeden gazda doniesol mäso a na ňom bola veš, to už je hanba, špata, čo taký hnusný žid môže robiť, nemá sa kto ohlásiť. Keby sme boli bývali na liberálnu stranu, mohli sme mať väčší kostol, jak nám góf sľuboval. No darmo je, sme opustení, nemáme žiadneho vodcu, nemá nám kto rady dať; my sme na také veci prisľabí, aby sme si rady dali, no mal bych ešte čo písať, ale včul dost.

S Bohom

Sedliak z D. O. R.

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Vrele prosíme člených spolupracovateľov a dopisovateľov „Krestan“-a, aby ráčili dopisy v nedelu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uverejniť v najbližšom čísle.

P. E. N. v Čachticiach. Nakoľko poznám osobu pôvodcu toho dopisu, ubezpečujem vás, že o posmechu nemôže byť ani reči, lež pôvodca živým a prístupným štýlom chcel uverejniť blahodarné účinkovanie dp. dekana, p. kaplána a p. direktora štátnych škôl; ja sám som sa tešil, keď som u vás bol, tomu, že katolícka inteligencia jedným srdcom a jedným duchom tak blahonosne pracuje na zdvihnutí tak náboženského, ako i mravného a hmotného blaha ľudu. Ďakujem vám, že ste mi sdělili, čo vám na srdci ležalo, aspoň som mal príležitosť v tomto odkaze vás všetkých uspokojiť. Na základe svojej vlastnej zkušnosti tvrdím, že iné obce by plesaly od radosti, keby takých obetivých a úprimných vodcov mali. Kebych z tých riadkov posmech bol vyčítal, ani bych ich nebol uverejnil. Lenže znovu vás uspokojujem, že o tomto ani reči nemôže byť. — Mr. Fred Hulta 19. Hudson St. Binghamton Ny, Amerika. Na celý rok je málo 2 zl. 50 kr., lež 4 zl. treba poslať. Keď pošlete okrem toho 6 zl., tak na meno dp. farára budeme posilať 3 čísla, aby ich on dal trom poriadnym chudobným občanom. — Ján Vrtal. Vy sa vyhovárate, že pre kašeľ ženy nám nemôžete písať. No na to len to poznamenáme, že dobrá výhovorka stojí groš, to vie veru každý loptoš. — Zvedavý vo Zvolene. Mnohí to snád za neskornosť budú považovať, na vaše riadky predsa touto cestou odpovedám, že u nás na každého kaplána padne 17 tisíc duší, okrem toho každý z nás má 10 hodín v škole, ja ale redigujem „Krestana“ a „Našu Nádej“ a dakolko kalendárov. Tedy kto chce, nech závidí nám naše polozenie. — Dp M. H. Veľmi vďačne, aj listy Adiny som len preto uverejnil v Krestane, aby to články náboženského smeru zastupovali. Z tej autonómie vyfundujeme dačo. Vopred vám môžem sdeliť, že pravdepodobne sa mi podarí k tomu nakloniť tlačiareň. Srdečné vďaky a úprimný pozdrav. — H. J. V mene vašom sme vyplatili toho chamrdáka tak, že s ovesenými fúzami sa pratal, ako by ho zlý duch hnál bez palice. — V. L. Len dľa našej zásady jednajte. Na budúcnosť dobre bude zapamätať si, že nešťastie skorej znesie sám človek, nežli šťastie. — Dp A. Mahay vo V. S. Váš žreb ani drevený groš nevyhral. — Michal Opilec v Kr. Každý deň vpustíte jeden malý kameň do tej zuzky, z ktorej ste doposiaľ tak nemierne tú pekelnicu strebali. Že tomu naraz nemôžete chrbát obrátiť, to rozumieme, a tak i uveríme vám to. — Liptov. K. K. Najmenej 50 výtiskov treba z toho diela „Krestanské devy“ objednať, lebo nákladné útraty by boli ináč primerano veľmi vysoké. My by sme radi boli, keby sa aspoň tých 2000 výtiskov minulo. O čistom výnose sa nám ani nesníva. Duševný ošoh dievok bude hojnou odmenou našej práce. Vy

sa veľmi bojíte o nás. V noci nepracujeme lež spíme; vo dne ale nefalangujeme, lež pracujeme a jeme — J. Kr. v Harasti. Z toho len to nasleduje, že človek mieni, a Pán Boh mení, vôľa naša sa neraz zmení, potom ale zábavy není. — V. S. Škodu rád mám len vtedy, keď je to ten Škoda, a nie tá škoda. — S. V. Čo sa vašej manželky týka, zapamätajte si dobre to, čo svetochýrny Angličan Shakespeare hovorí: Žena je, ako tieň: beží pred tebou, ak ju nasleduješ; — jestli ale ty utekáš pred ňou, — beží po tebe. — Iný spisovateľ ale zas toto naznačil: Žena hlúpa prevedie i najvtipnejšieho muža — ale ani najvtipnejšia nedá si rady so somárom. — Čachtičan Meno ste neuhádli, ale ani neuhádnete. Redaktor len v páde tlačovej pravoty smie uverejniť a sdeliť meno pôvodcu. — V Trenčine. L. K. Veru ľudový novínkar je taký, ako dvere, zavrú ho. Neježen liberál je taký, ako Englové víno, falošný.

Spolu tu upozorňujeme st. predplatiteľov na to, keď niekto nedostane noviny, nech listovne alebo na korešpondentnej karte nepýta druhé, lebo to je uvoľnenie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví pošťára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný urobiť každý poštový úradník úplne za darmo. Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udat u poštovej direkcii. Ved to potom vykoná. Úradná reklamácia má ten ošoh, že pošťári väčší pozor dávajú na novinky a nerozhadzujú ich tak ľahkomyslnie

Knižná polica.

Veselá knižnica. (Humoristické prednášky.) XI. sošit. Vydáva Augustin Paulovič v Trnave. Cena jedného sošitu 6 kr.

Krestanské devy. Tento výborný sošit soslavenčil a vydal dr. Jozef Janda v Budapešti (Mária-Teréziátér 9). 16 strán s obrázkom. Cena 3 kr. Veľmi vrele odporúčame. 100 výtiskov 2 zl. 50 kr. 200 výtiskov stojí 4 zl. 80 kr.

Príprava ku sv. spovedi a sv. prijímaniu. Toto asi 80 strán obsahujúce dielo, ktoré je spolu i modliacou knižkou, stojí broš. 10 kr.; viaz. 15 kr. Soslavenčil ho dr. Jozef Janda. Dostať ho u veľk. p. Lujzy Csery (Budapešť, VI. Podmaniczky u. 15.). Vrele ho odporúčame.

Budapeštianske obchodné zprávy

1. Zbožie. Pšenica (zito) banátske 10.00—10.30. Od Tisy 10.10—10.45. — Od Pešti 10.05—10.40. — Zadunajské 10.05—10.40.

Raž 7.75—7.95.

Jačmeň na krmenie 6.20—6.55. — Do pálenice 6.60—7.40. — Na pivo 7.60—8.40.

Oves 5.80—6.15.

Kukurica 4.65—4.70.

2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
17.30	16.70	16.—	15.30	14.80	14.—	12.90	10.50
			7½	8			
			3.60	6.00			

Otruby fajnové 3.95, grobovité 3.95.

3. **Strovy.** Veľká biela fyzula 7.50. — Malá 7.75
Hrach 11.13. — Pšeno 04.75—5.00. Konopné semä
10.50—11.00.

4. **Semä na sejbu.** Červená čatolina 45—55 zl.
Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 46—52 zl. — Balta-
cim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladník 11.50—.

5. **Hyd a vajca.** Kura 60 kr. — Sliedka 70 kr. —
Kapún 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 2.60. —
Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.90. — Vajca 7—8
kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. **Svine.** Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr.
Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. **Telce.** Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso
00—00 kilogram.

Masť a slanina. Sviňská v sudoch 58—69 zl. —
Bielotabuľová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udena
slanina 60—67

9. **Remeň funtový** od 14—18 kl. terey 142—144.

10. **Kraviny vrázkované** 5—6 kilové 170—175.

11. **Tefaciny barnavé** 10—13 kl. 390—420.

Katolícke kníhkupectvo.

Správa kat. umeleckého ústavu Sv.
Gerharda otvorila

obchod

katolíckych kníh.

Tento katolícky obchod zamýšľa sú-
stredniť tak uhorské, ako aj cudzozemské
diela katolíckeho spisovateľstva, na sklade
má maďarské, nemecké a slovenské modliace
knížky a iné náboženské diela.

Umelecký ústav Sv. Gerharda má
svoju tlačiareň a vlastné spisovateľstvo (Bu-
dapešť, VIII. Práter u. 44.).

Prosíme pozor dať.

V Maďarorságu veľmi je rozšírené v obchode zvratníctvo a ziskuchtivosť. Od tej doby čo som s kosou „sv. Antona,“ ktorej chýr rozšíril sa po celej krajine, zvratníkom trochu na prsty klopol, všemožnými figlami napodobňujú ju a prevádzajú ľudí, že ich ľahký tovar je kosa „sv. Antona,“ proti tomu osvedčujem sa, že v Maďarorságu nedržím ani jednatela ani podomníka. Opravdivá kosa „sv. Antona“ len u mňa môže sa dostať.

Čtené vidiecke obecnstvo nemôže sa zaobísť bez jedného nástroja, bez kosy. Dobrá kosa je poklad; zlá kosa je taká ostuda, ktorá ani toho nenie hodná, aby sme ju do ruky chytli. Každý to dobre vie, a preda mnohí slepo veria zriedkavými líškavými výrazy vychválenými kosáma týmto dopieravým odpredávačom. Toto je tá jediná kosa, ktorá doposiaľ nad všetko očakávanie úplne vyhoveľa žiadosť kupovačov.

Kosa „Sv. Antona“

právne zaslúži byť menovaná kosou ľudu, ako ju na mnohých miestach menujú.

Tofkých a takých uznani pôvod je ten, že je ona trvaca, ani pritvrda,
ani primáká není a podivuhodne ľahká.

Kosa je tenká, ale hrdlo má mocné, šikuje sa ona do ruky obyčajného kosca; nemusí sa kováčovi poslať, aby jej zohol hrdlo, ponač následkom tohoto obyčajne zmäkne zadná časť kosy. Vela gazdov následkom chybného kuvania aj tú najlepšiu kosu pokazia. Pri kose „sv. Antona“ nemôže sa to stať, ponač ona už vo vykuvanom a vyprobovanom stave dostane sa do ruky kosca.

Po jednom kuvaní aj behom viac dní dobre kosí kosa „sv. Antona“ a po jednom brúsení aj na 150
krokov sa dá s ňou dobre kosiť aj tá najtvrdšia brehová tráva.
Za každý kus dobre stojím; nezodpovedajúci premením.

Ceny kosí „Svätého Antona“.

Zdĺžka cmtrov:	70	75	80	85	90	95	100
Cena kusa	zl. 1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 kr.

Amerganský kosový kameň je veľmi zodpovedajúci tomu cieľu. Cena 25 kr., 10 kusov 2 zl. Strieborná-ocelová babka s kladivkom v skovadle 85 krajciarov. — Ocelové kosáky „sv. Antona“ po kuse 35 kr., 10 kusov 3 zl. — Pri objednaní 5 kosí, franko, pri objednaní 10 kusov jedenásty sa pričíni. **Jozef Sohr v Somogy-Szille.**

Kosa len vtedy je opravdivá, jestli na stupni je môj obranný znak, na tabuli ale toto sa dá čítať: **Ocelová kosa sv. Antona Sohra.**

Obrázkový cennoslov zdarma.

Dvojnásobne elektromagnetický kríž a či hviezda.

R. B. N. 86968
uzdravuje a roz-
veseľuje, za čo
dobre stojíme, pri
lámke, záduchu,
bezsnnivosti, huča-

niu ucha, ischli,
zlom slychu, ner-
vosite, nechuti po
jiedle, boleniu zu-
bov, bľadosti, mi-
gréne, klopaniu
srdca, boleniu hlavy, epilepsii, závratu a iným cho-
robám nervov. I 20-ročné choroby boli už takým
spôsobom odstránené. Tým ľuďom, ktorí na influ-
enzu trpia, alebo už vyše 20 rokov sú chorí, od-
porúčame štvor-, alebo šesťnásobný elektro-mag-
netický pás R. B. Nr. 86967. Ten chorý človek,
ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní
nebol uzdravený, nazpät dostane svoje peniaze. Kde
nič nemohlo pomôcť, prosím môj aparát upotrebiť.
Malý aparát stojí 2 zl., ktorý je len pre deti a
pre veľmi slabé ženy. — Veľký aparát 3 zl. Pri
ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má
upotrebovať.

Štvor- alebo šesťnásobne elektromagnetický pás 25 zl.

len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobierkou
alebo s vopredným poslaním peňazí rozposiela
hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast
a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,

Budapest, V., Kálmán-utca 19 A. sz.

Hl. sklad u G. Garai, Budapešť, Lipót-k. 21 a. N.
Petrovic Bpešť, IV., Viedeňská u. 2. G. Pintér.
Nová Pešť, Istvánér 11. W. Tüma, Resica 448. M.
Friedmann Késmárk a Erančič a Soma v Debrecine,

Papier makulatúrový

je k dostaniu u nás; metrický
cent stojí 6 zl. 50 kr.

Moje srdco také

a tvoje je také?

Cena 4 kr.

Toto utešené dielo vydala

„tlačiareň sv. Gerharda“.

Vrele ho odporúčame
ľudu.

Mestská lekáreň k „ČIERNEMU ORLOVI.“

Temešvár, vnútorné mesto, námestie
sv. Juraja.

Založená 1735. Telefon 395.

Adresa telegrammu :

52-1 **Mestská lekáreň, Temešvár.**

Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu

je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným rhe-
umatickým chorobám, proti trhaniu, boľasti nervov, pichaniu, bole-
niu zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1-2 natrení.
Nesčíselné vďačovníenie to dokazujú. Cena fľaše 1 zl., cena fľaše
na prábu 50 kr.

Vodka na prsá a na plúca: Výťah z kolociera s
vápnom fosforového
kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, do-
posiaľ je neprekabáteným prostriedkom hojacim, uľavujúcim a so-
silňujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých plúcach,
pri pľucovom hurute, pri zachripnutí atď. Vefa vďačovníenie potvr-
ďuje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej fľašky 1 zl.,
fľašky na prábu 50 kr.

Krv čistiacie pilulky temešvárskej mestskej

lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytrá a prajne účinkuje
bez toho, že by prameňom krčov bola, alebo aj v tej najmenšej
miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri
tvrdej stolici, pri žalúdkovom hurute, pri zimnici, keď človek nemá
chuti po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha.
Jedna škatulka 21 kr., šesť škatuliek 1 zl. 5 kr.

Tieto vyprobované a za výborné uznané
prostriedky dostať jedine v temešvárs-
skej mestskej lekární, a len vtedy sú
opravdivé sú li obdarené obrannou
známkou a podpisom A preto va-
rujme sa falšovaných a napodobňo-
vaných falošných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným
poslaním summy (i s pričinením 16 krajciarov
na balikovanie a poštové útraty) Objednané vyše 5 zl. franco.

Bielopotocký (Orava) potravný spolok
odporúča

cteným kresťanským potravným spolkom
a obchodníkom

svoje po krajine široko-ďaleko rozvázané

osly a brúsy

v tých najľavnejších cenách, a síce :

Belasé 2 zl. 40 kr.; — červené ináč pálené 1 zl. 60 kr.;

— plavé 1 zl. 40 kr.; — šusterky 2 zl. 80 kr. 100

kusov. — Brúsy po 2 zl. metr. cent.

Správa.

FILIÁLKA
BANKY ,Tatra‘

v Dolnom Kubíne

dáva požičky na zmenky a úpisy
na najmiernejší úrok.

Zmieňa cudzie peniaze, najvýhodnejšie.
Prijíma vklady na zúrokovanie.

Velebným a dôstojným pp. farárom odporúča pre ich veriacich
najlacnejší spôsob požíčiek na

 úpisy so zaručiteľmi

pri týchto stránka len raz z štemple platí,
nemusí sháňať žirantov, neplatí
žiadne nákladky intabulácie a extabulácie.

Filiálka
Banky ,Tatra‘
v Dolnom Kubíne.

KATHREINEROVA

Kneippova
sladová káva.

Baběnko aj mne!

Najobľúbenejšia káva v premnohých rodín. — Od veľa rokov dokázala sa ona byť tým najvýbornejším doplnkom k obyčajnej káve. Lekári ju odporúčajú deťom, slabým, pri chorobách ne vov, srdca a žalúdka čo jedinne zdravý dôdatok k obyčajnej káve.